N°. 66. 1851.

BREDASCHE COURANT.

ZONDAG 17 AUGUSTUS.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, brengen bij deze ter kennisse der Ingezetenen, dat ten gevolge aanschrijving van heeren Gedeputeerde Staten dezer provincie, bij circulaire van den 11. Augustus 1851, Litt. G. G. (Provinciaal blad n°. 86), op Woensdag den 20. Augustus aanstaande, eene algemeene collecte aan de huizen zal plaats hebben, ten behoeve der noodlijdende slagtoffers van den op den 29. Julij jl. in de gemeenten Tilburg, Goirle, Moergestel, Oisterwijk, Haaren, Boxtel, Esch, Berkel, Enschot en Heukelom, St. Michielsgestel, Schijndel, Dinther, Heeswijk, Nistelrode, Uden, Zeeland, Escharen, Velp, Reek, Gassel, Cuyk c. a. en Schayk plaats gehad hebbende hagelslag; met uitnoodiging om daarin naar vermogen bij te dragen; alzoo blijkens de bij HEd. Gr. Achtb. ingekomen berigten, ten gevolge van dien hagelslag, de veldgewassen in de voors. gemeenten geheel of gedeeltelijk zijn vernield, en de hoop op eenen anders veel belovenden oogst voor velen is vernietigd, onder welke zich vele zoogenaamde kleine landbouwers bevinden, die geheel tot armoede zullen vervallen, indien de menschlievendheid der meer gegoede niet ter hulpe zoude komen, en zij buiten staat zouden blijven, hun bedrijf weder eenigermate op te vatten.

De liefdadigheid der Ingezetenen bij zoo vele andere gelegenheden zich zoo dikwerf van eene gunstige zijde hebbende doen kennen, mogen Burgemeester en Wethouders dan ook in dezen ramp met vertrouwen op hulpbetoon hunnerzijds rekenen.

BREDA, den 14. Augustus 1851.

DE ROY, Vt.
Ter ordonnancie van Burgemeester en Wethouders voornoemd,
De Secretaris der Stad,
L. G. D. TEYCHINÉ.

PUBLICATIE.

POORT-REGLEMENT.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, brengen bij deze ter kennisse der Ingezetenen en alle verdere daarbij belanghebbenden, dat door den Heer Kolonel Plaatselijken Kommandant dezer vesting, naar aanleiding der aanschrijving van het Departement van Oorlog, in dd. 7den Augustus jl. Personeel en Militaire Zaken n°. 15 B, de vereischte bevelen zijn gegeven om de poorten dezer vesting, te rekenen van Zondag den 17den Augustus aanstaande, voortaan te doen openen, op het klinket stellen en te sluiten als volgt:

MAANDEN.	UREN VAN		
	Opening.	Sluiting klinket.	Finale sluiting.
Januarij	6	$6^1/_2$	11
Februarij	5	$6^1/_2$	11
Maart	5	$7^1/_2$	11
April	4	$8^1/_2$	11
Mei	4	$9^1/_2$	11
Junij	3	$9^1/_2$	11
Julij	3	$9^1/_2$	11
Augustus	3	$9^1/_2$	11
September	4	$8^1/_2$	11
October	5	$7^1/_2$	11
November	6	$6^1/_2$	11
December	6	$6^1/_2$	11

Met kennisgeving verder, dat de overige bepalingen van het bestaande Poort-reglement voor alsnog, blijven in haar geheel.

BREDA, den 16. Augustus 1851.

Burgem. en Weth. voornoemd,
DE ROY, vt.
Ter ordonnancie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
L. D. G. TEYCHINÉ.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 14den Augustus.

De kandidatuur van den Prins *van Joinville* voor het presidentschap der Republiek is thans openlijk aangekondigd. Een der vrienden van den heer *Thiers*, de heer *Roger*, du Nord, heeft namelijk een brief in het dagblad *l'Ordre* doen plaatsen, waarin hij erkent naar Engeland en Schotland te zijn gegaan en de Prinsen van het Orleansche Huis alsmede de Weduwe van Koning *Lodewijk Philips* te hebben gesproken, en zegt overtuigd te zijn, dat zoo Frankrijk den Prins *van Joinville* begeerde, deze zich aan het vaderland niet onttrekken zou. Men maakt hieruit op dat de heer *Roger* den Prins over het kandidaatschap onderhouden en deze het voorstel althans niet van de hand gewezen heeft. Te gelijkertijd behelst het *Journal des Débats* een artikel over dezelfde zaak. Dit blad vindt de behandeling der kwestie ontijdig; eerst moest men de constitutie herzien, later kon men zich met de kandidaten of dijnastijën bezighouden; doch te gelijker tijd verklaart het, dat indien de bedoelde Prins de kandidatuur aannam, de kiezers hunne stem aan geen beteren kandidaat konden geven.

— Thans hebben niet minder dan 108 arrondissementsraden zich vóór de herziening der constitutie verklaard, en, voor zoover uit de dagbladen blijkt, slechts één daartegen, die van Limoges, welke besloten heeft, wenschelijk te verklaren dat de constitutie niet herzien maar *voortaan* geheel ten uitvoer gelegd mogt worden. Dit laatste gedeelte van het besluit is, naar men verzekert, door het gouvernement vernietigd.

— Laatstleden Dingsdag had alhier in de kerk van het Invalidengestieht de begrafenis plaats van het lijk van den maarschalk *Sebastiani*. Bij deze plegtigheid ontstond brand, waardoor de kerk geheel uitgebrand is, en tevens de veroverde vaandels van onderscheiden volken, de gedenkteekenen van Frankrijks wapenfeiten en de trots der natie, eene prooi der vlammen geworden zijn. Juist toen men het koorgezang hoorde der in processie naderende geestelijkheid, geraakte eene draperie door de vlam van eene der waskaarsen van het altaar in brand. Het vuur ware, toen het eerst bespeurd werd, ligtelijk te blusschen geweest, maar nam toe door verkeerde maatregelen, en had zich reeds ver uitgebreid toen men met geregelde aanwending der bluschmiddelen begon. Een ieder hielp; men zag generaals in volle uniform brandemmers overreiken; ook de President der republiek snelde toe op de mare van het ongeluk; doch het baatte niet; met moeite werd nog het lijk van den maarschalk aan de vlammen onttrokken en buiten de kerk gebragt; maar bijna al het houtwerk, sieraden, stoelen, vaandels enz., binnen de kerk werd vernield; eenige vaandels werden gered, maar de meeste zijn verbrand of zwaar beschadigd, onder deze laatste wordt het groote zonnescherm van den keizer van Marocco genoemd. Terwijl de brandspuiten in de kerk nog in werking waren, had het militaire gedeelte der lijkplegtigheid voortgang; na eene lijkrede, vóór de kerkdeur uitgesproken, werd de lijkkist door een zijgang naar het grafgewelf gedragen; aldaar werd in aller ijl een draagbaar altaar opgeslagen, rondom hetwelk men in dikken rook en met de voeten in het water, den lijkzang aanhief.

— De minister van finantiën heeft de rente op alle schatkistbons een half pCt. verlaagd; die rente bedraagt thans 2 tot 4 pCt., naar mate der vervaltermijnen. Men ziet in deze verlaging der rente een blijk van den overvloed der kapitalen, die eene kortstondige belegging zoeken en zich niet in handel of nijverheids-ondernemingen wagen.

— Eergisteren avond werd een der bedienden van den heer *Pierre Bonaparte* plotseling ongesteld, de heer *Bonaparte* reed daarop in allerijl op een ongezadeld paard naar een apotheker om middelen te halen; naar huis terugrijdende struikelde het paard en wierp den berijder op den grond, waardoor diens been brak; op staanden voet snelden eenige in den omtrek aanwezige personen toe en verleenden den heer *Bonaparte* de noodige hulp. De lijder is zoowel gisteren als heden door den President der Republiek bezocht.

— Het Fransche regeringsblad behelst een besluit van den President der Republiek van den 7den dezer, waarbij decoratiën worden verleend aan de militairen die zich bij de laatste krijgsonderneming in Algerie onderscheiden hebben: 83 hoofd-officieren, officieren en soldaten worden daarbij in het Legioen van Eer opgenomen of tot hooger rang in die orde benoemd. Verder worden vier vreemde officieren, welke mede aan die krijgsonderneming deelgenomen hebben, buitengewoon (*hors ligne*) tot ridders van het Legioen benoemd, namelijk de Sardinische majoor *de Cadorna*, de Nederlandsche tweede luitenant *Booms* en de Belgische luitenants *van der Smissen* en *Kensier*.

— Sedert het jaar 1788 is de productie van den fabriek-arbeid in Frankrijk verviervoudigd, en sedert 1812 verdubbeld. Thans telt men daar te lande 47,300 fabrieken, waarin meer dan een millioen personen werk vinden, te weten: 672,446 mannen, 254,371 vrouwen en 131,098 kinderen. Deze lieden verwerken in een jaar voor eene waarde van 2500 millioenen franken aan ruwe stoffen. Het dagloon wordt gerekend op 2 fr. 09 voor den man, 1 fr. 03 voor de vrouw, en 73 centimes voor het kind. In de gezamenlijke fabrieken zijn in werking 22,497 watermolens, 4686

windmolens, 1358 rosmolens, 2328 stoomwerktuigen, 26,793 paarden en muilezels en 1992 ossen.

— Eergisteren is te Havre brand ontstaan op de scheepstimmerwerf van den heer *Lenormand;* drie van de zes aldaar in aanbouw zijnde schepen zijn door de vlammen vernield, alsmede een gedeelte der magazijnen; eerst heden morgen is men het vernielend element geheel meester kunnen worden.

— De heer *Léon Faucher* is gisteren naar Engeland vertrokken, waar hij tien dagen zal blijven. Gedurende zijne afwezigheid is de heer *Buffet*, minister van koophandel, met het departement van binnenlandsche zaken belast. Ook de heer *Barrot* heeft zich naar Londen begeven. Bij zijne terugkomst, die mede over tien dagen bepaald is, zal hij eerst eenigen tijd in het departement de l'Aisne vertoeven, en daarna het grootste gedeelte der vacantie te Napels doorbrengen.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 57,10; 5 pCt. 95,50; Nap. renten 99,75; Rom. L. 76.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 14den Augustus.

Z. M. de Koning van Pruissen is Woensdag avond van zijne reis naar Dantzig en andere plaatsen der Oostzee-provinciën te Berlijn teruggekeerd.

— De beroemde tooneelspeelster *Rachel* is thans weder te Berlijn, en zal aldaar driemalen optreden.

— Voor het onderhoud der Duitsche vloot, tot den 1sten Januarij 1852, heeft de Bondsdag ruim een ½ millioen guldens toegestaan, welke som door de, tot het Duitsche Verbond behoorende Staten buitengewoon moet worden opgebragt. Van eene vermeerdering dier marine is voor 's hands geene sprake.

— De Kasselsche krijgsraad is thans begonnen zich bezig te houden met de zaak der officieren, die in het vorige jaar gemeend hebben op grond van hunnen op de constitutie afgelegden eed, de huns inziens met die constitutie strijdige verordeningen van het bewind niet te mogen gehoorzamen. Bij het eerste, den 8sten dezer te dier zake uitgesproken vonnis, is de overste *d'Orville*, die in 1848 eenen tijd lang minister van oorlog geweest is, tot vijf jaren vestingstraf veroordeeld. Deze uitspraak heeft, even als de vroeger plaats gehad hebbende veroordeeling der leden van het hooggeregtshof, een hoogst ongunstigen indruk gemaakt, daar de heer *d'Orville* als mensch en als krijgsman de algemeene achting geniet. Een der leden van den krijgsraad, een onder-officier, heeft geweigerd tot die veroordeeling mede te werken. Onder de verdere aangeklaagden komen nog voor de generaal *von Orff*, de overste *Weiss* en de overste luitenant *Bödeken*, die allen sedert 1848 gedurende korteren of langeren tijd aan het hoofd van het ministerie van oorlog hebben gestaan. — Het vonnis tegen de leden van het hooggeregtshof te Rotenburg, is nog niet ten uitvoer gelegd. Naar gemeld wordt zou de regering van de veroordeelden een verzoek om gratie verwachten, maar zouden zij stellig besloten hebben geen zoodanig verzoek in te dienen, en zelfs alle gratie van de hand te wijzen, bijaldien zij hun door de regering uit eigen beweging aangeboden wierd.

— Aan de Protestantsche inrigtingen van hooger onderwijs in Hongarye is voor het volgende schooljaar het regt van openbare instellingen ontnomen; zoodat de Protestantsche bevolking in Hongarye, 2,139,510 zielen sterk, aldaar geene openbare instellingen voor hooger onderwijs meer hebben zal.

— De St. Petersburgsche bladen deelen op nieuw berigten uit den Kaukasus mede, volgens welke de Russische troepen aldaar in het begin van Julij op drie punten weder belangrijke voordeelen behaald hebben. In de eerste plaats had de luitenant-generaal *Sawadowski* op den regter vleugel der Kaukasische linie, van de leger-afdeeling die zich met den aanleg van een fort aan de rivier Balaja bezig houdt, eene kolonne naar het land der Abadsechen afgezonden, die tot in den bergpas van Maikop was doorgedrongen, en in weerwil van den tegenstand des vijands met een buit van 300 paarden en 2000 schapen teruggekeerd was. Ten gevolge van dezen, gelukkig volbragten strooptogt, en van de nederlagen in Mei door andere afdeelingen aan genoemden volksstam toegebragt, was de invloed van *Mohamed-Amin* in het gebergte zeer verminderd; onderscheiden gemeenten, omstreeks 10,000 zielen tellende, hadden zich weder aan Rusland onderworpen en zich nabij de Russische forten nedergezet.

In Daghestan was eene poging van *Schamyl*-Bey om met eene aanzienlijke magt eenen inval in het Khanaat van Kasikumyk te doen verijdeld. Den 3den Julij was hij door den generaal *Argutinski* in eene sterke stelling aangetast en na een hevig gevecht met aanzienlijk verlies teruggeslagen, terwijl gelijktijdig eene andere afdeeling Lesghiers door den generaal *Bakichanow* verslagen werd.

Op den linker vleugel der Kaukasische linie had de generaal von Freitag nog eene sterke kolonne eenen inval in de groote Tschetschnia gedaan, ten einde het tooneel van kort aanstaande ondernemingen naauwkeuriger op te nemen. Hij was daarbij over de vlakte van Schaly tot Awtur en de rivier Chukchulu in het binnenste des lands doorgedrongen, en had aan de Tschetschensen, die zich tegen zijn togt wilde verzetten, beduidelijk gevoelige verliezen toegebragt.

ENGELAND.

LONDEN, den 13den Augustus.

Het Hof is eergisteren morgen uit deze hoofdstad naar Osborne teruggekeerd, waar het tot den 27sten dezer blijft, om dan de reis naar Schotland aan te vangen.

— Men berekent dat de herschepping van het gebouw in Hydepark in een wintertuin aan inwendige verbouwing 70,000 ponden sterling, aan veranderingen aan het dak 20,000 ponden en aan veranderingen en herstellingen aan de buitenzijde 12,000 ponden kosten zou, en schat verder den aankoop van planten uit verschillende werelddeelen op eene uitgave van 30,000 en de verdere jaarlijksche kosten op 16,000 ponden sterling.

— Eergisteren avond is een groot gedeelte der politiemagt in het kristallen paleis ontslagen, naardien het vrij algemeen ordelijk gedrag der vele duizenden, die dat gebouw dagelijks bezoeken, eene zoo sterke bewaking van wege de politie overtollig maakt.

— Op den westelijken spoorweg had Zondag morgen, tusschen Bath en Bristol, een treurig ongeluk plaats. De locomotief van een van Londen komenden trein stootte tegen een vroeger afgereden, maar door omstandigheden opgehouden trein, met dit gevolg, dat drie rijtuigen verbrijzeld en ruim twintig menschen zwaar bezeerd werden.

— In Portugal heeft de minister van finantiën *Franzini* zijn ontslag gevraagd en is door den heer *Ferraro* vervangen, die zich in staat acht aan al de geldelijke verpligtingen der Regeringen te kunnen voldoen, en reeds terstond is aangevangen met de uitgifte van schatkistbilletten, welke bij de kantoren der in- en uitgaande regten in betaling worden aangenomen.

In Engeland zijn berigten uit Rio-Janeiro van 15 Julij ontvangen, welke het uitbarsten van eenen oorlog in Zuid-Amerika als zeer waarschijnlijk voorstellen. De opperbevelhebber der Braziliaansche zeemagt, admiraal *Grenfell*, had op de rivier Uruguay post gevat en zich in betrekking gesteld met het hoofd der misnoegden in de provincie Entrerios, die tegen het gouvernement te Buenos-Ayres in openbaar verzet zijn; ook in de aangrenzende provincie Corrientes scheen een opstand tegen het gezag van *Rosas* op handen te zijn.

De generaal *Rosas* had, naar gemeld wordt, zich door een deel zijner landgenooten en door Brazilië tevens bedreigd ziende, de hem aangeboden bemiddeling van Engeland aangenomen. Intusschen waren te Rio-Janeiro weder 2000 in Duitschland aangeworven soldaten aangekomen en dadelijk naar de grenzen gezonden.

De Braziliaansche slavenhandel was sterk afnemende: in de eerste zes maanden dezes jaars waren slechts 1000 slaven ontscheept, terwijl in hetzelfde tijdvak van 1848 niet minder dan 20,000 werden aan land gebragt. Een weloverlegd plan om dien slavenhandel weder te verlevendigen, was door de Britsche kruisers verijdeld; met drie schepen zou daartoe te gelijker tijd eene poging gedaan worden, maar de toeleg was uitgelekt en drie Britsche oorlogsstoombooten hadden die schepen genomen.

— Een der Kaapsche dagbladen van 1 Julij, besluit een overzigt van het voorgevallene in den laatsten tijd aldus: «De berigten van de grenzen worden met elke post meer bedroevend en ontmoedigend. Het is blijkbaar, dat de kolonisten aldaar zich niet in staat bevinden om aan de talrijker wordende horden der vijanden het hoofd te bieden. De ijverigste en dapperste aanvoerders der grenskolonisten sneuvelen de een na den ander. Week voor week ontvangen wij droevig nieuws van het vermoorden van reizigers, het verbranden van hofsteden, de verwoesting van uitgestrekte landstreken, waar des nachts de horizon den gloed der in vlam opgaande boerderijen weerkaatst. En onder het tegenwoordige stelsel van beheer is er niets dat belet dat de oorlog nog zes jaren dure. Met een koloniaal parlement, hetwelk al de bewoners der kolonie in ééne slagorde ter algemeene verdediging zou vereenigen, en met een bevelhebber der krijgsmagt te velde, als Sir *Andries Stockenstrom*, zou deze onzalige strijd, waarin het edelste bloed en de rijkdommen der grensdistricten verkwist worden, binnen zes weken kunnen geëindigd zijn.»

Een brief uit Grahamstown, van 24 Junij, door de Londensche *Times* medegedeeld, geeft eene niet minder ongunstige schets van den staat van zaken, en besluit aldus: «Zoo niet spoedig versterking van geregelde troepen uit Europa aankomt, zal onze toestand, na een veldtogt van zes maanden, ongunstiger zijn dan hij was aan het eind der eerste week van den oorlog.»

NEDERLANDEN.

BREDA, den 16den Augustus.

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van Donderdag is de heer *D. C. C. W.* baron *d'Ablaing van Giessenburg*, na het onderzoek zijner geloofsbrieven, toegelaten. In de vergadering zijn onder anderen ingekomen de navolgende wets-ontwerpen, als: een wets-ontwerp tot wijziging van hoofdstuk VI der staatsbegrooting van 1850; een wets-ontwerp tot regeling der bevordering enz. der officieren bij de landmagt; een tot regeling der pensioenen bij de landmagt; een tot regeling der bevordering enz. der officieren bij de zeemagt; een tot regeling der pensioenen bij de zeemagt; wets-ontwerpen tot wijziging der begrootingen van 1850 en 1851, ter zake der opleiding van de adelborsten der Marine op de Koninklijke militaire akademie te Breda; een wets-ontwerp tot onteigening ten algemeenen nutte; een wets-ontwerp tot staking van de heffing der scheepvaart-regten op de Maas; een wets-ontwerp tot goedkeuring eener overeenkomst betrekkelijk de Maasvaart-regten; een wets-ontwerp ter goedkeuring eener dading over eene domaniale zaak (Erven Teenaert); een wets-ontwerp tot bekrachtiging van provinciale belastingen in Friesland; een wets-ontwerp tot goedkeuring van een traktaat van handel en scheepvaart met Sardinië; een wets-ontwerp tot goedkeuring van de additionnele overeenkomst tot het handels- en scheepvaartverdrag met Griekenland van 1848; 29 wets-ontwerpen tot naturalisatie van even zoo vele personen.

— Men verneemt met veel genoegen dat de 1ste luit. *Booms* van het 7de regiment infanterie, die met vergunning der regering de jongste fransche expeditie in Kabijlië bijwoonde, door den President der Fransche Republiek is benoemd tot Ridder van het Legioen van Eer, wegens zijne betoonde buitengewone dapperheid op dien krijgstogt. (Zie Frankrijk hierboven).

— De te Groningen uitkomende dagbladen deelen breedvoerige verslagen

mede, omtrent het in de afgeloopene week aldaar ter stede gevierde herinneringsfeest der voormalige flankeurs-compagnie van de Groninger en Franeker studenten. Het feest werd door omstreek 60 oud-studen bijgewoond. Op den feestdisch waren geplaatst drie statuetten van den voormaligen veldmaarschalk, naderhand Koning *Willem II*. Die beelden waren daar geplaatst door de zorg van onzen tegenwoordigen Koning *Willem III*, die op deze wijs de nagedachtenis zijns vaders hulde heeft willen bewijzen en dat geschenk door het navolgend schrijven heeft doen vergezeld gaan:

« *Academici! Oud-soldaten mijns Vaders!*

« Ontvangt, als blijk mijner belangstelling in uwe tweede tienjarige herzameling, nevensgaande drie statuetten van uwen voormaligen veldmaarschalk.

« Zij mogen, tot de laatste uwer vereenigingen toe, prijken op uwen feestelijken disch.

« Nog vijf jaren en het vierde van eene eeuw zal vervlogen zijn, sedert gij, op de roepstem van Mijnen grootvader, vrijwillig de wapenen hebt aangegord, om het voorbeeld te geven van hetgeen een volk vermag, dat door liefde voor zijn Vaderland, en trouw aan den Vorst, die het regeert, gedreven wordt.

« Zoo de Almagtige, in wiens hand het menschelijke leven rust, met het uwe ook Mijn hoofd zoo lang spaart, dan, oude verdedigers van den Staat! zal het Mij een genoegen zijn, op dat voor u belangrijke tijdstip van 1856, uwer aller indachtig te kunnen wezen.

« Gij toont door uwe opkomst, dat het hoofdbeginsel van voor twintig jaren nog wrikkeloos in uwe harten leeft, en daarom vertrouw Ik, dat een welgemeende feestdronk uit uw midden zal opgaan voor het heil van ons dierbaar Vaderland, ook door uwen arm toenmaals beschermd.

« Weest overtuigd, dat Ik er van harte mede instem. God spare u nog eene lange reeks van jaren, zoo wel voor uwe onderscheidene werkkringen als voor alles wat u naauw aan het harte ligt, en schenke vrede in en om ons."

De feestdronk op Koning en Vaderland is, na het lezen van dien brief, met luide geestdrift ingesteld.

Den 11. en 12. dezer heeft te Utrecht dergelijk herinneringsfeest plaats gehad van de studenten der akademie, leden der voormalige kompagnie Utrechtsche vrijwillige jagers, die aan den veldtogt van 1830 en 1831 hebben deel genomen. Omstreeks 80 oud-studenten zijn bij die feestviering tegenwoordig geweest, en de meeste officieren, die destijds over de vrijwillige jagers het bevel hebben gevoerd, hadden zich aan hunne voormalige wapenbroeders aangesloten. Ook te Leiden is dergelijk feest gevierd.

Even als te Groningen, was ook de feestdisch der Utrechtsche jagers en die der Leidsche jagers versierd met drie statuetten van den Prins Veldmaarschalk, wijlen Koning *Willem II*, welke waren geschonken door Koning *Willem III*, met eenen begeleidenden brief van denzelfden inhoud als die, welke door Z. M. tot de voormalige Groningsche flankeurs is gerigt geworden.

— Naar men verneemt zullen dit jaar de gewone najaarsoefeningen bij het leger niet plaats hebben.

— Uit 's Bosch schrijft men dat het plan zou bestaan om de voormalige militaire gevangenis op het fort Willem en Maria (in de wandeling genoemd den Papenbril) die sedert den belgischen opstand verlaten en alzoo in verval is geraakt, zoo dat daaruit zolders, ramen en kozijnen zijn weggerot, te herstellen, en volgens sommigen in te rigten tot kaserne, volgens anderen tot militair hospitaal. De aanbesteding van dat werk zou binnen kort volgen.

— De eerste ontwerper en concessionnaris, de heer *D. Dronkers*, heeft bereids de uitvoering der werken van de naamlooze vennootschap van de polders der Ooster-Schelde aangenomen, en wel het kanaal van Hanswert naar Wemeldinge, lang 9000 el, voor *f* 2,965,000, en de afdamming met bijbehoorende werken, over eene lengte van 6500 el, voor *f* 1,995,000, te zamen alzoo voor *f* 4,870,000.

In Nederland en België zou ingeschreven zijn voor ongeveer 3000 aandeelen en in Engeland voor 7000 aandeelen, zijnde iedere actie groot 1000 francs, zoodat bereids 10 millioen francs of 5/6 van het geheele maatschappelijke kapitaal zou zijn bijeengebragt.

Men mag aannemen, dat in den aanvang van 1852 de onteigening zal plaats hebben, voor het eerst uit te voeren werk, namelijk het scheepvaartkanaal door Zuid Beveland, welk werk behoort voltooid te zijn, volgens art. 6 der concessie, binnen drie jaren na het Koninklijk besluit, waarbij de concessie is geautoriseerd, gedagteekend op 6 October 1849. Te gelijker tijd mag men verwachten, dat 4500 bunders van de boorden der Ooster-Schelde zullen worden bedijkt, en wel dat gedeelte dier boorden welke zijn gelegen beoosten Yerseke, al te maal voor het minst 1½ el boven de laagwaterlijn en zelfs gedeeltelijk boven hoog water, meestal hooger liggende dan de gronden van de Breede Watering en bestaande uit slijken, vatbaar voor bebouwing, zoo als de ervaring heeft geleerd omtrent de bedijkte slijken, uitmakende een groot deel van de polders aan de Wester-Schelde gelegen en toebehoorende aan den hertog *van Aremberg*, en zoo als erkend is door de ingenieurs *Greve* en *Themmen*. Na de voltooijing van een en ander zal worden overgegaan tot de afdamming der Ooster-Schelde, tusschen den Reigersbergschenpolder en den dijk van den Oud-Enkel-Noordpolder, bij Woensdrecht, en tot verdere bedijkingen, naarmate de opwas en aanslibbing zal plaats hebben, in het geheel van 14,000 bunders, aan de ondernemers voor 99 jaren geconcedeerd tegen *f* 5 per bunder 's jaars.

— Op den 11den Augustus jl. heeft in het Venduhuis der notarissen, te 's Gravenhage, de veiling plaats gehad van onroerend goed, nagelaten door Z. M. *Willem II*, en heeft opgebragt als volgt: Het Willemspark aan de Zeestraat, groot 13 b. 42 r. 10 e., *f* 35010; de manège en erve, gelegen bij gemeld park, *f* 25000; en de 22 huizen, gelegen als voren, aan diverse provisioneele koopers, een gezamentlijk bedrag uitmakende van *f* 164,100. Deze laatsten hebben te zamen opgebragt eene jaarlijksche huur van *f* 17400.

— Den 12 dezer is de Minister van Oorlog te Kampen aangekomen en heeft aldaar het kamp bezocht. — De Minister van Binnenlandsche Zaken is laatstleden Dingsdag avond te Assen aangekomen en heeft zijn intrek aldaar genomen bij den Commissaris des Konings in de provincie Drenthe.

— De *Kamper Courant* meldt:

« Het instructie-bataillon ligt nu grootendeels gekampeerd op den Zandberg, alwaar 50 tenten zijn opgeslagen. De vreemdheid dezer vertooning, gepaard met het schoonste zomerweêr, lokt dagelijks een stroom van wandelaars derwaarts, zijnde het kamp niet verder dan een kwartier uurs van de stad verwijderd. Oude lieden herinneren zich een dergelijken kamp op dezelfde plaats, van anno 1784 of 1785, toen de generaal *Snoeckaert* het garnizoen kommandeerde."

— Men verneemt dat ten verzoeke van jonkh. *R. L. van Andringa de Kempenaer* gedagvaard zijn de heeren *van Hall*, oud-minister, generaal-majoor *Nahuys van Burgst*, *J. D. Kruseman*, oud-Indisch hoofdambtenaar, *J. A. Waldeck*, commissaris van politie, *B. Léon*, *J. de Bruin*, *A. H. van Gorkum*, *L. van Hoogeveen Sterck*, te Montfoort, en *C. A. Deschamps*, te Brussel, en zulks als getuigen op te treden in het aanhangig proces tegen de Koninklijke Erfgenamen. Ook verneemt men dat nog andere dagvaardingen ten zelfden einde zullen geschieden.

— Uit het verslag van den Secretaris van het Hoofdbestuur der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, op de algemeene Vergadering ll. Dingsdag uitgebragt, is onder anderen gebleken dat het *Natuurkundig Schoolboek* weldra aan de Departementen zal kunnen worden afgezonden, en dat de pogingen tot uitbreiding der Maatschappij in Nederlandsch Indië, waarop in het vorige verslag gedoeld werd, eenigen tijd geleden in het werk zijn gesteld. Voorts dat het besluit der algemeene Vergadering van 1849, betreffende de normaal-inrigtingen voor de Gymnastie, thans geheel ten uitvoer is gelegd. De Departementen Amsterdam, Rotterdam, Arnhem, Zwolle, Leeuwarden en Groningen hebben de zaak krachtdadig ondernomen, en ook bij sommige andere Departementen houdt men zich daarmede bezig.

Nadat het finantieel beheer door de daartoe geroepen Commissie onderzocht en de staat der finantiën allezins gunstig bevonden was, werden, na korte tusschenpozing, de werkzaamheden hervat, en werd in de eerste plaats verslag wegens de uitgeschrevene prijsvragen gedaan. Op de vragen 1, 4 en 5 waren antwoorden ontvangen, maar heeft geene bekrooning plaats gehad; op vraag 2 waren geene antwoorden ingekomen, en op vraag 3, *over den omgang met en de behandeling van dienstbaren door hunne heeren en vrouwen*, waren vier antwoorden ingekomen, waarvan nº. 4, geteekend: *werpt eerst den balk uit uw oog enz.*, de bekrooning waardig is gekeurd. Bij de opening van het naambriefje bleek de schrijfster van dit prijsantwoord te zijn mejufvrouw *Elise Schotling*, schrijfster van *Hermine* en verschillende andere geschriften, woonachtig te Breda.

Als nieuwe prijsvragen werden uitgeschreven: nº. 4 uit de 2de lijst: « Een beknopt en zaakrijk overzigt van de geschiedenis, aardrijks- en volkshuishoudkunde der kolonie Suriname, geschreven in den stijl en trant, die voor leer- en leesboeken der Maatschappij doorgaans gevolgd wordt," en nº. 9, als dezelfde lijst: « Een leesboek voor de volksklasse der Maatschappij gesteld, waarin de volmaaktheden des Scheppers in zijne schepselen, volgens den tegenwoordigen stand der menschelijke natuurkennis, worden verheerlijkt."

Het rapport der Commissie ter zake van prentverbeeldingen voor de jeugd werd bij acclamatie goedgekeurd, dat der Commissie ter zake van tegemoetkoming in de reiskosten der afgevaardigden, na eenige discussie, met groote meerderheid van stemmen verworpen.

Woensdag werd de vergadering onder het voorzitterschap van Ds. *J. Boeke* voortgezet, en kwame de bijzondere voorstellen achtereenvolgens ter sprake.

Nadat de afgevaardigde van het voorzittend departement Leiden dank voor de leiding der vergadering gezegd had, werd deze ten ruim twee ure gesloten.

— De *Nijmeegsche Courant* meldt dat Z. M. de Koning, onder noodwendig voorbehoud, bewilligd heeft in eene vermeerdering van de Rijks subsidie met *f* 10,000, tot den aanleg eener groote schuilhaven buiten de Hezelpoort te Nijmegen, en dat bovendien wijzigingen in het vroeger daargesteld bestek betreffende de vestingwerken zijn toegestaan, waardoor eene besparing van omtrent *f* 6000 zal worden verkregen.

— Donderdag is de van Nijmegen ten 9 ure naar Rotterdam afstoomende maatschappijboot, op de hoogte van het fort Krajenhoff, tegen een schip met granen geladen geraakt, zoodat het onmiddellijk is gezonken. De aan boord zijnde personen zijn in eene sloep van de stoomboot opgenomen en behouden aan wal gekomen. Voor dat de boot de reis kon voortzetten, heeft zij naar de stad moeten terugstoomen, waar van het voorgevallene proces-verbaal is opgemaakt, zoodat zij eerst tegen half elf ure weder van wal is gestoken.

— Laatstl. Zondag nacht, ten half twaalf ure, barstte te Leyden een zware brand uit in de fabriek van dekens, duffels en baaijen, benevens stoomspinnerij en vollerij, van den heer *J. H. van Wensen*, op de Heerengracht, waarschijnlijk door het broeijen van wol ontstaan, welke brand in weinige oogenblikken zoodanig toenam, dat ten half een ure, het geheele voor weinige jaren geheel nieuw gezette gebouw, welks drie verdiepingen hooge voorgevel 34 ramen in twee deuren, bevatte, ten eenemale uitbrandde, zoodat niets dan het muur- en ijzerwerk overbleef. Van de omtrek der stad was de hoog opgaande vuur- en rookkolom te zien.

— Den 4den September aanstaande zal te Gorinchem eene tentoonstelling van vee worden gehouden door de afdeelingen van de Hollandsche Maatschappij van Landbouw te Vijfheerenlanden, Alblasserwaard en het land van Arkel.

— De stads schouwburg te Amsterdam heeft gedurende dezen zomer aanmerkelijke verbeteringen en verfraaijingen ondergaan. De oude tooneelgordijn

is door eene nieuwe vervangen, die het navolgende zinnebeeldig tafereel bevat: Op een troon van wolken gezeten, toont de Amsterdamsche stedemaagd de geschiedrol, die een aan hare regterzijde geknielde genius haar aanbiedt, en waarop de namen van *Corver*, *Wattier* en *Snoek* gegrift staan, met de regterhand aan, terwijl hare linker naar den hemel wijst. Boven die gevierde namen houden twee zwevende geniussen de kroon der onsterfelijkheid, een derde de palm van overwinning, en een vierde van de aarde oprijzende terwijl den groenen lauwer aan. Links aan den voet der stedemaagd ligt de hoorn van overvloed, uit welken eene maagd of godes, bijgestaan door drie zwevende engelen, rozen uitstrooit op de moeijelijke baan des kunstenaars. Het met rozen bekransde wapen van Amsterdam, benevens scepter en kroon en eenige attributen van kunsten en wetenschappen, door drie geniussen met guirlandes verbonden, vullen den voorgrond, terwijl eene weggeschoven groen fluweel gordijn met breede gouden randen het schoone, zinrijke, afgeronde tafereel omsluit, welks vinding, ordonnantie en uitvoering den heer *Dominique Peduzzi* hoogelijk tot eer verstrekt. — Overigens is de geheele zaal nieuw opgeschilderd, wit met goud, en is ook het schoone portiek van het tooneel opgefrischt, terwijl door de nieuwe opvulling der zitbanken, en door de aangebragte rugleuningen in de loges, voor meerder gemak gezorgd is geworden. Op 27 dezer zal het tooneel heropend worden.

— Men schrijft uit Brussel, dat de Belgische Regering zeer genegen is om zich met de Nederlandsche te verstaan, ook ten aanzien van het daarstellen van een verbeterd onderling verkeer, door middel van ijzerbanen en posterijen. Men verzekert, naar de te 's Hage in omloop zijnde geruchten, dat gelijke geneigdheid bij de Nederlandsche Regering bestaat; zoodat men zich vleijen mag, dat de onderhandelingen over die gewigtige onderwerpen tot eenen gewenschen uitslag zullen leiden.

— Eene telegraphische depeche uit Triest van den 13den meldt de aankomst aldaar der Egyptische landmail. De berigten uit Batavia loopen tot den 23sten Junij, doch behelzen niets gewigtigts behalve de tijding dat de cholera weinig vorderingen meer had gemaakt en scheen af te nemen.

Bij de ophanden zijnde verkiezingen van den *Raad dezer Stad*, achten wij het niet ondoelmatig onzen Lezers mededeeling te doen van het personeel, uit hetwelk dat ligchaam thans is te zamengesteld; als:

Burgemeester: M^r. *J. F. C. J. de Roy*. Wethouders: *J. J. van Mierlo*, *HEz.* en M^r. *C. Pels Rijcken*. Raden: *P. N. Janssens*, *P. L. Faes*, M^r. *F. van Gils*, M^r. *J. Mastboom*, M^r. *L. D. Storm*, *P. J. v. d. Goorbergh*, *A. H. Kuppens*, *G. L. van Mens*, *J. A. van der Burgh*, *A. J. Verlegh*, *G. van Alphen*.

Het strekt ons tot genoegen te kunnen vermelden, dat onze verdienstelijke jeugdige Stadgenoot, de Heer *W. van den Heuvel*, Elève van het Conservatoire Royal de Musique te *Brussel* en tevens geplaatst aan de 1e Viool in den Koninklijken Schouwburg aldaar, weder, na zijnen volbragten cursus, *met den Eersten Prijs bekroond* in deze Stad is aangekomen; — vermeenende wij tevens te mogen verzekeren, dat bij voornemens is een openbaar *Concert* te geven gedurende dezen zijnen vacantietijd, en blijken zal geven der buitengewone vorderingen van zijn kunstvol talent, zoo als men dit reeds vroeger van zoo menigmaal tot zijnen lof mogt ondervinden.

Men zal dan ook geene verdere aanprijzing noodig achten om dit *Concert*, waarvan later het Programma zal bekend gemaakt worden, algemeenen bijval te doen ondervinden, tot aanmoediging van dit jeugdig talent.

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 10 Aug. tot en met 16 Aug. 1851. 10 mann. 7 vrouwel. geslacht.

HUWELIJKEN.

Van 10 Aug. tot en met 16 Aug. 1851. 3 huwelijken.

STERFGEVALLEN.

Van 10 Aug. tot en met 16 Aug. 1851. 2 mann. 3 vrouwel. geslacht.

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, 15 Augustus.

TARWE: Poolsche tot de verlaagde prijzen van eergisteren, met iets meerder handel aan Cons.; Roode bij gerijf als voren verkocht: 127 ℔ witbonte Poolsche *f* 266; 129 ℔ bonte dito *f* 267; 131 ℔ Kleefsche *f* 258.

ROGGE bij gerijven als voren: 124 ℔ Pruiss. *f* 166; 123 ℔ dito *f* 172.

GERST tot iets lagere prijzen, met goeden handel: 115 ℔ Jar. Deensche *f* 147; N. Zeeuws. Winter *f* 133, 137, 138.

HAVER en BOEKWEIT zonder handel.

KOOLZAAD: Zeeuwsch 49, 50 P. vl.; Noordholl. 46 P. vl.; Stichts 49, $49^{1}/_{2}$ P. vl.; op 9 vaten Olie te leveren, dadelijk 54 P. vl.; in Oct. eerstk. 55 P. vl.; in April eerstk. $57^{1}/_{2}$ P. vl.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* $32^{3}/_{4}$; Vlieg. *f* $31^{3}/_{4}$; 1 Sept. eerstk. *f* $31^{3}/_{4}$; 1 Oct. eerstk. *f* $32^{3}/_{8}$; 1 Nov. eerstk. *f* $32^{5}/_{8}$; 1 Dec. eerstk. *f* $32^{7}/_{8}$; 1 Mei eerstk. *f* $33^{3}/_{4}$.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* 34; Vlieg. *f* 33.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* $36^{1}/_{2}$.

RAAPKOEKEN, per 1000 st. *f* 56 à [illegible], per 104 st., *f* 8 à $10^{1}/_{2}$.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (15 *Augustus*) waren de fondsen genoteerd: Ned. $2^{1}/_{2}$ pCt. $58^{9}/_{16}$, $^{13}/_{16}$, $^{9}/_{16}$; 3 pCt. $69^{1}/_{4}$, [illegible]; 4 pCt. $90^{5}/_{16}$, $^{1}/_{2}$; O. Ind. Leening 4 pCt. $89^{1}/_{4}$; Aand. Holl. Spoorw. $60^{1}/_{2}$; Belgie $2^{1}/_{2}$ pCt. $48^{13}/_{16}$; Fr. Oblig. 3 pCt. $15^{9}/_{16}$, $^{5}/_{8}$, $^{9}/_{16}$; dito van 510 P. st. $15^{9}/_{16}$, $^{5}/_{8}$, $^{9}/_{16}$; dito Onbep. St. $15^{9}/_{16}$; 3 pCt. $40^{5}/_{8}$; 3 pCt. Binnenl. à 6 rfl. $35^{11}/_{16}$, $^{3}/_{4}$, $^{11}/_{16}$; Coup. Ardoins $8^{11}/_{16}$, $^{3}/_{4}$; Passive $5^{13}/_{16}$; Fr. Uitgest. $6^{7}/_{8}$, [illegible]; Portug. te Londen 4 pCt. 34, $^{1}/_{8}$, 34; Rusland 5 pCt. $106^{1}/_{4}$, $^{1}/_{8}$; Certif. 1831—33 95; dito $4^{1}/_{2}$ pCt. $99^{3}/_{4}$; 4 pCt. bij *Hope* $89^{1}/_{2}$; Id. bij *Stieglitz* $88^{7}/_{8}$; Id. 5de Serie $88^{11}/_{16}$; Polen Certif. 4 pCt. $79^{1}/_{2}$; Oostenrijk Metaliek $78^{5}/_{8}$, 77; Nieuwe $2^{1}/_{2}$ pCt. $30^{11}/_{16}$, $^{7}/_{8}$; Nieuwe 5 pCt. $31^{1}/_{2}$, [illegible]; Bras. 92; Mexiko $28^{1}/_{4}$.

Advertentiën.

, Bevallen van eene *DOCHTER* Vrouwe SCHUAK — BEKKERS.

BREDA,

den 13. Augustus 1851.

Aan Ouders of Voogden.

In een uitgebreiden BOEKHANDEL, BOEK- en COURANT-DRUKKERIJ in *Noord-Holland*, biedt zich de gelegenheid aan tot plaatsing van een **JONGELING**, niet beneden de 16 Jaren en van de Protestantsche Godsdienst, ter opleiding in genoemde vakken, zij die reeds eenige kennis daarvan hebben opgedaan, zullen bij voorkeur in aanmerking komen, op zeer billijke Voorwaarden. Iemand hiertoe genegen, kan zich tot nadere informatie adresseren met *franco* Brieven, onder Letter P., bij de Uitgevers dezer.

, Ten Kantore van **MOEREL & CIE.**, Splitters te *Breda*, bij welke, in de 214^e STAATS-LOTERIJ op een *Heel Lot*, zijnde N°. 5736, getrokken is de Kapitale Prijs van *f* **100,000** en verder belangrijke Prijzen, is in de afgeloopene 214^e Loterij wederom op N°. 5114 getrokken de Kapitale Prijs van *f* **100,000**, alsmede

op N°. 18857	de Kapitale Prijs van	*f* **20,000**	*Heel Lot.*
» N°. 5878	» » » » »	**2500**	
» N°. 5676	» » » » »	**1250**	
» N°. 2343	» » » » »	**1000**	*Heel Lot.*
» N°. 5634	» » » » »	**1000**	
» N°. 5852	» » » » »	**1000.**	

Bij dezelve zijn voor de 215^e STAATS-LOTERIJ, welker trekking een aanvang neemt op den 8. *September e. k.*, nog HEELE en GEDEELTEN van LOTEN in *Koop en Huur*, Prijs-Courant, te bekomen.

TERSTOND TE HUUR:

Een HUIS,

gelegen bij de Haven. Adres, onder Letter Z, met *franco* Brieven, bij de Uitgevers dezer.

OPENBARE VERKOOPING.

Op *Donderdag den* 21. *Augustus* 1851, beginnende des voormiddags om 10 uren, zullen in het Koffijhuis het *Hof van Holland*, in de Reigerstraat te *Breda*, publiek worden *VERKOCHT*:

Eene aanzienlijke hoeveelheid **PLEISTER**, **COMPOSITIE** en **PLASTIEK**, zoo als nimmer alhier is aangeboden, bestaande in: BEELDEN, GEDIERTEN, CONSOLES, STUKKEN VOOR STUDIE (Antiek en Modern), vervaardigd naar de beroemdste Beeldhouwers.

Te bezien Dingsdag en Woensdag 19 en 20 Augustus 1851, van 10 tot 1 en van 3 tot 6 ure.

, Voorhanden bij den Boekverkooper **L. C. J. BLANKEN**, te *Breda*, eene ruime Collectie

MUZIJKWERKEN

VOOR PIANO.

Waarvan de CATALOGUS *GRATIS* verkrijgbaar is.

☞ Door G. B. VAN GOOR, te *Gouda*, is alom verzonden eene *uitvoerige Prospectus en Proefaflevering* eener *Vermeerderde en Verbeterde*

PRACHTUITGAVE VAN:

F.-T.-B.-CLAVEL,

GESCHIEDENIS

DER

VRIJMETSELARIJ

EN DER VROEGERE EN LATERE

GEHEIME GENOOTSCHAPPEN.

In 25 afleveringen van 16 pag. gr. roijaal 8° à 35 Cents, elk voorzien van eene fraaije Staalgravure.

Pleit de spoedige uitverkoop van den eersten druk van dit doorwrochte werk « de vrucht van twintigjarige geregelde en onvermoeide vlijt » reeds voor de graagte waarmede dit, VOOR ELK LID DER MAÇONNIEKE ORDE ONMISBAAR HANDBOEK, bij het Nederlandsche publiek werd ontvangen; met het volste regt vleit de uitgever zich dan ook dat deze VERMEERDERDE EN VERBETERDE PRACHTUITGAVE een gunstig onthaal zal vinden.

Te BREDA, bij [illegible], Boekdrukkers en Boekverkoopers.